

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu - Wydział VIII Ubezpieczeń Społecznych

w składzie : Przewodnicząca **SSO Renata Pohl**

Protokolant st.prot.sąd. Magdalena Pelz

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2015 roku w Poznaniu

odwołania **B. H.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

z dnia 23 lipca 2014 roku Nr (...)

w sprawie **B. H.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

o wysokość świadczenia

oddala odwołanie

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 lipca 2014 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 23 czerwca 2014 r. odmówił B. H. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu powyższej decyzji organ rentowy wskazał, że wnioskodawca na mocy decyzji z dnia 30 czerwca 2003 r. posiada prawo do emerytury od dnia 1 czerwca 2003 r. W dniu 23 czerwca 2014 r. złożył wniosek o przeliczenie świadczenia na podstawie art. 55 ustawy emerytalnej. Tymczasem art. 55 ustawy ma zastosowanie do ustalania wysokości emerytury przyznanej na podstawie art. 27 ustawy, a nie do przeliczania dotychczas pobieranego świadczenia.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył B. H. z zachowaniem przepisanej terminu i trybu, domagając się przeliczenia emerytury zgodnie z wnioskiem oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych. Zarzucił organowi rentowemu naruszenie:

- art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez jego błędną wykładnię skutkująca uznaniem, że na podstawie tego przepisy można domagać się wyłącznie przyznania nowej emerytury, a nie ma podstaw do tego, aby wyliczyć odwołującemu wyższą emeryturę,

- art. 55 ustawy poprzez jego błędną wykładnię skutkująca uznaniem, że złożenie przed dniem 31 grudnia 2008 r. wniosku o przyznanie prawa do emerytury na podstawie art. 53 w zw. z art. 27 ustawy wyklucza możliwość obliczenia emerytury odwołującego na podstawie art. 55 w zw. z art. 26 ustawy emerytalnej.

W uzasadnieniu odwołania powołano się na wykładnię przepisu art. 55 ustawy emerytalnej zaprezentowana przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 4 lipca 2013 r., II UZP 4/1013 oraz wyrok Sądu apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 9 lipca 2013 r., III Aua 3012/2013. W ocenie odwołującego prawo do obliczenia emerytury według art. 26 ustawy emerytalnej posiada ubezpieczony urodzony przed dniem 31 grudnia 1948 r., a więc m. in. odwołujący, który po kontynuuje ubezpieczenie po osiągnięciu wieku emerytalnego, i wystąpił z wnioskiem o emeryturę obliczoną na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej. Wymogi te odwołujący spełnia, wobec czego decyzja organu rentowego jest błędna.

Pozwany organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, powołując tę samą argumentację prawną i faktyczną co w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący B. H. urodził się w dniu (...) (bezsporne)

W okresie od dnia 22 stycznia 1991 r. odwołujący pobierał rentę z tytułu niezdolności do pracy (pierwotnie renta inwalidzka II grupy inwalidów, potem renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy), przyznana na stałe. Pobierając to świadczenie odwołujący nadal pracował i z tego tytułu podlegał ubezpieczeniom emerytalnym i rentowemu do dnia 31 września 1995 r. (k. 22 i 105 akt ZUS)

W dniu 16 czerwca 2003 r. - po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego - odwołujący wystąpił z wnioskiem o emeryturę. (k. 103 akt ZUS)

Decyzją z dnia 30 czerwca 2003 r. ZUS przyznał jemu prawo do emerytury od 1 czerwca 2003 r., obliczając jej wysokość na podstawie art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153, poz. 1227 ze zm., zwanej dalej ustawą emerytalną).

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto wynagrodzenie stanowiące podstawę wymiaru składek z 20 lat kalendarzowych (1964 - 1978, 1987 - 1990, 1992). Do ustalenia wysokości emerytury przyjęto 38 lata i 5 miesięcy okresów składkowych i 5 miesięcy okresów nieskładkowych. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 187,53%, a kwota bazowa – 1862,62 zł. (k.108 akt ZUS)

W dniu 26 marca 2014 r. B. H. złożył wniosek o przeliczenie emerytury w związku z zatrudnieniem w 2013 r. na umowę zlecenie, od których były odprowadzane składki ZUS. Dołączył zaświadczenie Krajowej (...)w W. z dnia 14 marca 2014 r., z którego wynika, że był zatrudniony na podstawie umowy zlecenia w następujących okresach: 21.01.2013 r. – 29.03.2013 r., 8.04.2013 r. – 12.06.2013 r., 1.08.2013 r. – 20.08.2013 r. (akta ZUS)

W dniu 23 czerwca 2014 r. odwołujący złożył pismo będące uzupełnieniem wniosku z dnia 26 marca 2014 r. Wskazał w nim, że wnosi o ponowne obliczenie emerytury z uwzględnieniem kapitału początkowego, ponieważ spełnia wszystkie kryteria ustawowe, tj. pracował przed 1999 r., urodził się przed 1 stycznia 1949 r., ma uwodniony staż pracy powyżej 25 lat, ma przekroczony wiek emerytalny 65 lat. (k.

Po rozpoznaniu tego wniosku ZUS:

- wydał w dniu 23 lipca 2014 r. zaskarżoną decyzję o odmowie prawa do emerytury,

- wydał w dniu 28 lipca 2014 r. decyzję przeliczającą świadczenie poprzez doliczenie okresu zatrudnienia na podstawie umów zlecenia. (akta ZUS)

Powyższy stan faktyczny nie był między stronami sporny i został ustalony na podstawie dokumentów zawartych w aktach emerytalnych odwołującego znak (...).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie B. H. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Przedmiotem sporu w niniejszym postępowaniu było ustalenie czy B. H. jest uprawniony do emerytury obliczonej na podstawie art. 26 w zw. z art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm., zwanej dalej ustawą emerytalną).

Art. 26 ust. 1 ustawy emerytalnej stanowi, że emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183.

Stosownie do art. 25 ust. 1 ustawy, podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, z waloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Zgodnie z treścią art. 55 ustawy emerytalnej, ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 roku, może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53.

Z kolei art. 27 ustawy stanowi, że ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki:

1) osiągnęli wiek emerytalny określony w ust. 2 albo 3;

2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 27a.

Kwestia prawa do ustalenia emerytury na nowych zasadach w sytuacji pobierania przez ubezpieczonego emerytury przyznanej i obliczonej na podstawie dotychczasowych zasad była przedmiotem wykładni Sądu Najwyższego.

W uchwale z dnia 4 lipca 2013 r. w sprawie II UZP 4/13 Sąd Najwyższy stwierdził, że

1. Sformułowanie "kontynuował ubezpieczenie" użyte w art. 55 u.e.r.f.u.s., w istocie oznacza "nie rozwiązał stosunku pracy", niezależnie od tego czy wystąpił o przyznanie emerytury (wcześniejszej lub w niższym wieku emerytalnym).

2. Nabycie prawa do emerytury przyjęte w ustawie emerytalnej, uwzględniając także treść wskazanego wyżej art. 21 ust. 2 u.e.r.f.u.s., uzasadnia twierdzenie, że na emeryturę można przechodzić kilka razy. W sytuacji zatem gdy dopuszczalne jest kilkakrotne przechodzenie na emeryturę, byłoby niezbędne zaznaczenie w art. 55 u.e.r.f.u.s., że wyliczenie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym możliwe byłoby tylko wówczas gdyby był to pierwszy wniosek o emeryturę (nabycie statusu emeryta). Takiego zastrzeżenia nie można jednak z treści tego przepisu wywnioskować, co oznacza, że ubezpieczony urodzony przed dniem 1 stycznia 1949 r., który osiągnął powszechny wiek emerytalny, kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę dopiero po dniu 31 grudnia 2008 r., może złożyć wniosek o wyliczenie tego świadczenia niezależnie od tego, czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą. Przepis art. 55 tej ustawy, umożliwiając ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. wyliczenie emerytury w wieku powszechnym według jej art. 26, "zrównuje" w pewnym sensie sytuację tych osób (urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r.) z sytuacją osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., które (jeśli nabyły prawo do emerytury w niższym wieku emerytalnym albo do tzw. emerytury wcześniejszej) mogą, osiągając powszechny wiek emerytalny złożyć wniosek o ustalenie prawa do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym wyliczanej według art. 24 u.e.r.f.u.s.

W kolejnych wyrokach dotyczących tej kwestii Sąd Najwyższy kontynuował tę linię orzecniczą. Przykładowo w wyroku z dnia 29 stycznia 2014 r. w sprawie I UK 411/13 stwierdził, że uprawnienie do obliczenia emerytury na podstawie art. 26 w związku z art. 55 u.e.r.f.u.s. ma ubezpieczony urodzony przed dniem 1 stycznia 1949 r., który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe i o emeryturę powszechną wystąpił dopiero po dniu 31 grudnia 2008 r. Uzyskanie natomiast wcześniejszej emerytury nie wyłącza stosowania tej regulacji. Następnie w wyroku z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie II UK 143/13 Sąd Najwyższy stwierdził, że organ rentowy jest zobowiązany obliczyć emeryturę ubezpieczonemu, urodzonemu przed dniem 1 stycznia 1949 r., spełniającemu warunki z art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.), który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego oraz z wnioskiem o przyznanie emerytury wystąpił po dniu 31 grudnia 2008 r., zarówno według dotychczasowych zasad (art. 27 w związku z art. 53 tej ustawy), jak i według nowych zasad (art. 26 w związku z art. 55 tej ustawy), a następnie przyznać emeryturę w wyższej wysokości (art. 55 w związku z art. 100 ust. 1 tej ustawy). W kolejnym wyroku z dnia 4 lipca 2013 r. w sprawie II UK 4/13 Sąd Najwyższy stwierdził, że ubezpieczony urodzony przed dniem 31 grudnia 1948 r., który po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r., ma prawo do jej wyliczenia na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), niezależnie od tego czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą.

Spór wokół interpretacji art. 55 ustawy emerytalnej wynikał z prezentowanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych stanowiska, że przewidziana w nim możliwość obliczenia emerytury na podstawie art. 26 ustawy dotyczy tylko tych ubezpieczonych spełniających warunki do przyznania emerytury na podstawie art. 27 ustawy, którzy wystąpili po raz pierwszy o przyznanie prawa do emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r. Wykluczał możliwość obliczenia emerytury według nowych zasad tym ubezpieczonym, którzy przed tą datą mieli przyznane prawo do emerytury wcześniejszej bądź w obniżonym wieku emerytalnym.

W prezentowanym wyżej orzecznictwie Sądu Najwyższego została przesądzona interpretacja odmienna – korzystna dla ubezpieczonych. Mianowicie Sąd Najwyższy stwierdził, że warunkiem koniecznym do obliczenia emerytury w sposób przewidziany w art. 26 ustawy dotyczy tych wszystkich ubezpieczonych spełniających warunki do przyznania emerytury na podstawie art. 27, czyli urodzonych się przed dniem 1 stycznia 1949 r., z ukończonym powszechnym wiekiem emerytalnym, posiadającym okres składkowy 20 lat kobiety i 25 lat mężczyźni, którzy kontynuowali ubezpieczenie emerytalne i rentowe po osiągnięciu wieku emerytalnego i wystąpili z wnioskiem o przyznanie emerytury (emerytury na podstawie art. 27) po dniu 31 grudnia 2008 r.

Z opisanej możliwości obliczenia emerytury, o której mowa w art. 27 ustawy, nie mogą natomiast korzystać ci ubezpieczeni, którzy pobierali takie emerytury przyznane przed 31 grudnia 2008 r. w wysokości obliczonej według dotychczasowych zasad (art. 53). Dla takich osób emerytura może być ponownie ustalana, zgodnie z art. 109 ustawy, według dotychczasowych zasad i na podstawie art. 110-113 ustawy.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że odwołujący nie należy do tej kategorii ubezpieczonych urodzonych przed dniem 31 grudnia 1948 r., którzy mogą skorzystać z dobrodziejstwa obliczenia emerytury według nowych zasad (art. 26). Po pierwsze dlatego, że przed dniem 31 grudnia 2008 r. miał przyznaną emeryturę w związku z ukończeniem powszechnego wieku emerytalnego, a więc na podstawie art. 27 ustawy. Po wtóre dlatego, że po osiągnięciu wieku emerytalnego nie kontynuował ubezpieczenia w rozumieniu art. 55 ustawy. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 4 lipca 2013 r. w sprawie II UZP 4/13, sformułowanie "kontynuował ubezpieczenie" w istocie oznacza "nie rozwiązał stosunku pracy", co należy rozumieć w ten sposób, że dotyczy on tych osób, które pracują i podlegają z tego tytułu ubezpieczeniom emerytalnym i rentowemu, osiągają wiek emerytalny wskazany w art. 27, i nadal bez przerwy pracują i podlegają z tego tytułu ubezpieczeniom emerytalnym i rentowemu. Tymczasem odwołujący po raz ostatni podlegał tym ubezpieczeniom do dnia 31 września 1995 r., a następnie ponownie przez kilka miesięcy w roku 2013 z tytułu zawartych umów zlecenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i rozważania Sąd uznał, że zaskarżona decyzja odpowiada prawu, w związku z czym na podstawie art. 477¹⁴§ 1 kpc i powołanych przepisów prawa materialnego oddalił odwołanie.

SSO Renata Pohl